

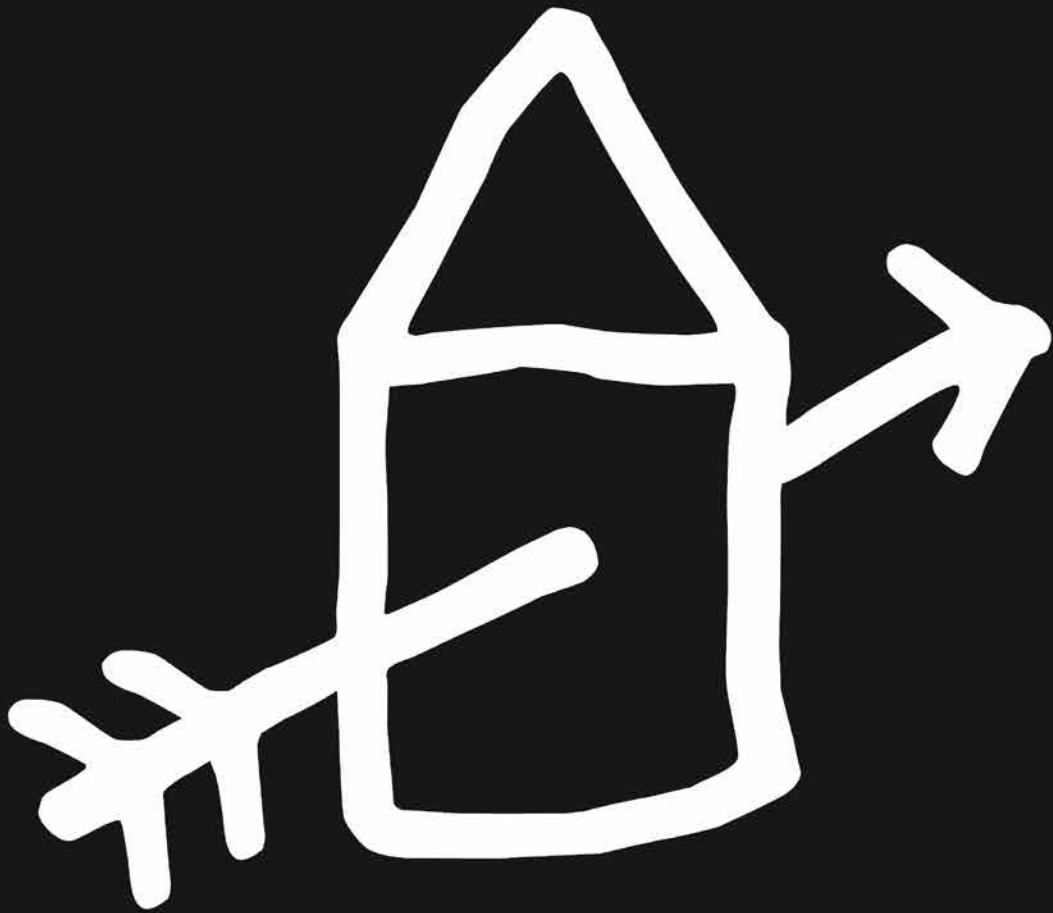

HISTORISCHE KRING Baerne

In dit nummer o.a.:

- 🏠 Tiny van Asselt, illustrator
- 🏠 Ekeloo van buitenplaats tot boerderij
- 🏠 Nieuwjaarsreceptie 3 januari

Hét ware huis

Van Berkum Makelaars

Van Berkum Makelaars bv | Makelaars in en taxateurs van onroerende zaken
Laanstraat 91, 3743 BD Baarn | Lid NVM Wonen - BOG
telefoon 035 - 541 84 45 | info@vanberkummakelaars.nl

VAN DE VOORZITTER

Wanneer u dit leest, is ons jubileumjaar, 50 jaar Historische Kring Baerne, alweer bijna voorbij.

Wat is het een enerverend jaar geweest en wat was er veel belangstelling voor de vele evenementen die we hebben georganiseerd. De bijna wekelijkse aandacht in de Baarnsche Courant heeft ook enorm geholpen om de bekendheid van onze vereniging te vergroten, met als toppunt de overweldigende belangstelling voor de ruilbeurs van de plaatjes van het historisch Baarn boek van de Jumbo op 9 november in de kelder van de bibliotheek.

En we staan alweer voor een nieuwe uitdaging. Volgend jaar vieren we dat Baarn 675 jaar geleden stadsrechten kreeg. En natuurlijk doet de Historische Kring mee aan de festiviteiten. We hebben het afgelopen jaar veel ervaring opgedaan met het organiseren van grote en kleine evenementen. Alle draaiboeken en protocollen die we daarvoor hebben opgesteld, gaan we kritisch naloopen, zodat we ze ook volgend jaar efficiënt kunnen inzetten.

Alle vrijwilligers hebben het afgelopen jubileumjaar hun beste beentje voorgezet en ik ben ervan overtuigd dat ze zich ook in 2025 van hun beste kant laten zien. Misschien kent u mensen uit uw netwerk die enthousiast zijn over de Historische Kring. Of kent u iemand in uw omgeving of familie die een paar keer per jaar iets zou willen doen voor de vereniging. Gaat u in ieder geval een keer een kijkje nemen op onze website. Daar staan allerlei kleine en grotere projecten (onder vacatures) waar we hulp bij kunnen gebruiken. En als u dan op de website bent kunt u meteen onze nieuwe beeldbank, fotocollectie bekijken.

De Oudheidkamer heeft hard gewerkt om de eerste zeshonderd foto's op de website te zetten. Binnenkort volgt er meer.

Een grote verandering binnen onze vereniging is, dat de Oudheidkamer een beetje verbouwd gaat worden, begin volgend jaar. De bibliotheek gaat verbouwen, dus voor ons ook een mooie gelegenheid om iets te veranderen. De eerste grote thematentoonstelling die in maart geopend wordt, gaat over de Pauluskerk. Het oudste gebouw van Baarn, dat er nog staat. De expositie is ontworpen door Ton van den Oudenalder en uitgevoerd samen met

Nieuwjaarsreceptie

3 Januari 2025, 16:00-18:00 uur
in de Oudheidkamer van de
Historische Kring
Hoofdstraat 1A, Baarn

U bent allen van harte welkom

de Oudheidkamer. Het is de laatste tentoonstelling die hij maakt, en die verdient een mooie ruime en opgeknapt tentoonstellingsruimte.

Na ruim 30 jaar gaat Ton andere dingen doen, maar blijft nog wel als adviseur verbonden aan de Historische Kring.

In het nieuwe jaar ontmoet ik u graag op de nieuwjaarsreceptie in de oudheidkamer. Voor nu wens ik u hele fijne feestdagen en een gezond Nieuwjaar.

INHOUD

Van de redactie	83
Tiny van Asselt	84
Het landgoed Vuurse Loo en het huis Ekeloo Van buitenplaats gedegradeerd tot boerderij De Stulp	91
<i>Foto omslag: optocht De Bevrijding 1945.</i>	

VAN DE REDACTIE

Hier is dan de vierde uitgave van 2024, met twee lange verhalen.

Het eerste over een getalenteerde tekenares die in Baarn werd geboren en daar woonde en werkte tot ze trouwde en verhuisde naar Drachten. Ik herkende de stijl, ik groede op met de Kris Kras het prachtige blad voor de jeugd dat iedere twee weken bij mij in de brievenbus zat. Het andere lange verhaal is het sluit-

stuk van het monnikenwerk van Jaap Groenveld. De Lage Vuursche komt weer aan bod, dit keer met het verhaal van Ekeloo, een van de verdwenen huizen waar toch veel over valt te vertellen. Nu is De Stulp het enige wat er nog rest van die lange geschiedenis.

Natuurlijk worden ook de nieuwe aanwinsten beschreven en kunt u lezen over de zeer geslaagde excursie naar Elburg.

Ik wens u veel plezier met deze Baerne en kijk uit naar het volgend jaar om weer mooie artikelen te publiceren.

Redactie Baerne
Mariette van Oosterwijk Bruyn

TINY VAN ASSELT (1926-2021)

*'Ik teken in mijn gedachten,
ik denk in lijnen'*

Douwe van de Meulen

Christina (Tiny) Sophia van Asselt werd op 26 april 1926 geboren op de Javastraat 7 in Baarn waar het gezin toen woonde. Toen ze 5 jaar was verhuisde het gezin naar de Heemskerklaan 2. Ze was dochter van bankmedewerker Albertus van Asselt en slagersdochter Femmetje van Wijk. Vader Bertus was zoon van timmerman Adrianus van Asselt die in 1893 het huizenblok Javastraat 18-24 had ontworpen en gebouwd.

Tiny had twee oudere broers, de derde broer was haar tweelingbroer. Ze ging in Baarn naar de Koningin Wilhelminaschool en vanaf 1938 naar de MULO. Het liefst had ze de HBS gedaan om onderwijzeres te worden, maar dat lag voor alle vier kinderen buiten het gezichtsveld van hun ouders.

In het archief van de HKB vinden we weinig meer over haar dan dat ze ingeschreven stond bij de School- en Werktuinen en dat ze in 1945 meedeed aan de bevrijdingsoptocht.

Jeugd

Tiny van Asselt tekende vanaf haar vierde jaar iedere dag. Meestal kinderen die van alles beleven. Vaak zelfbedachte verhalen maar ook vanuit kinderboeken

die ze las. Tekenen was een tweede natuur. Zelf zei ze hierover 'Tekenen is in de eerste plaats eigenlijk een kwestie van kijken. Als ik naar iemand kijk, dan kijk ik in de eerste plaats hoe ik hem zou tekenen. Toen ik op de lagere school zat keek ik denk ik ook met andere ogen dan andere kinderen naar de plaatjes in de boeken. Ik tekende die plaatjes thuis uit mijn hoofd na.'

Talent

Al vroeg had ze het plan om iets te doen met haar talent, ze wilde illustrator worden. Maar kunst werd toen met argusogen bekeken. Vader en moeder Van Asselt vonden een carrière in de kunst dan ook maar niets voor hun dochter. Toen ze voorzichtig opperde dat ze

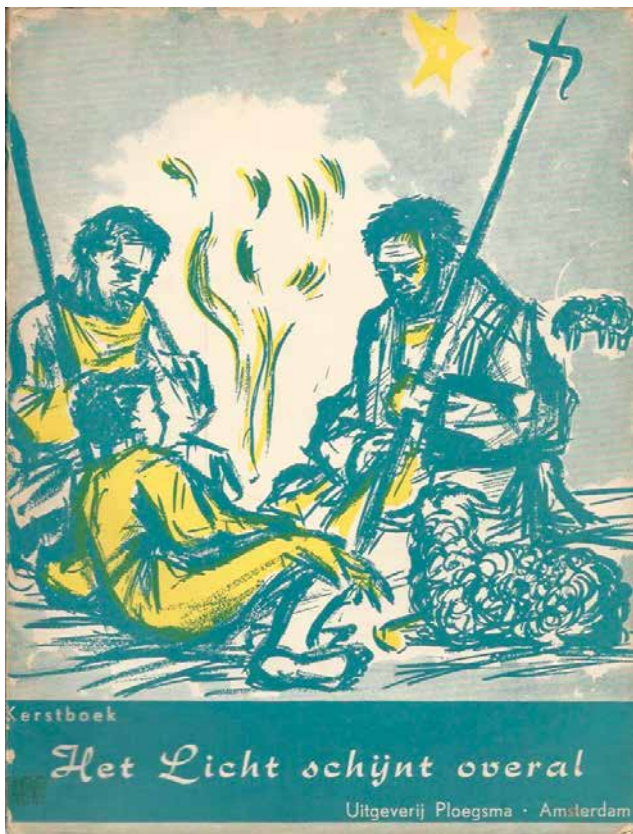
naar de kunstacademie wilde, kreeg ze nul op het rekest. 'Wat kun je daar nou mee?' De kunstacademie, dat was helemaal Sodom en Gomorra. Dan kon ze maar beter direct in de goot gaan liggen, vonden ze thuis. Vader en moeder hadden geen oog voor het talent van hun enige dochter. Tekenen voor eigen vaardigheid vonden ze nog best. Pas later, veel later, hoorde ze als ze in bed lag dat ze haar tekeningen bekeken en ze prachtig vonden. Vader nam dan ook stapels formulieren voor haar mee van de Rotterdamse Bank In Amsterdam, voorloper van de Amro Bank. De witte achterkant van de formulieren waren onbedrukt en haar vader zorgde ervoor dat er gaten in werden geponst en als stapel gebundeld werden. Zo had ze een "schetsboek" om in te tekenen, dag in, dag uit.

Illustreeren

Tiny bedacht dat ze iemand moest hebben die haar op weg hielp om verder te komen. Nadat ze het telefoonnummer van kinderboekenschrijver W.G. van der Hulst in Utrecht had weten te bemachtigen trok ze de stoute schoenen aan en belde hem op. Het werd zo 'n lang gesprek dat mevrouw Van der Hulst aan het eind van de middag kwam vragen wat dit allemaal moest. Van der Hulst gaf aan dat hij als schrijver zijn boeken liet illustreren door zijn zoon. Zijn advies was om een afspraak te maken met Johan Isings, bekend van de schoolplaten. Isings woonde op de Soester Eng, dat was dus niet zo ver. Ze mocht wel eens langskomen met wat tekeningen. Met een portefeuille met tekeningen belde ze aan bij zijn huis 'In d' Opgang'. Het werd een desillusie: Isings deed open maar bleek een hele norske man. 'Geef maar hier en volgende week op dezelfde tijd terugkomen', zei hij en gooidde de deur voor haar neus dicht. Tiny herinnerde zich haar hele leven nog hoe verdrietig ze was. Het kon haar op dat moment allemaal gestolen worden, maar de tekendrang won het opnieuw. De volgende week was hij vriendelijker. Ze mocht naar binnen en kreeg een drie uur durend college over wat ze allemaal goed en fout deed. Isings zei:

De Bevrijding. Baarnse optocht in 1945 met als motto: Nederland-Indië. Fam. Everaars had voor het Indische materiaal gezorgd. V.l.n.r.: Hr. de Roller, Ebelen de Roller, Peter Rumondor, Els Beuke, Tiny van Asselt, Feiko Bleijerveld, Jan van der Sluijs, Wim de Roller, Aris Huijgen (bestuurder wagen), paard van Groenestein. (Historische Kring Baerne)

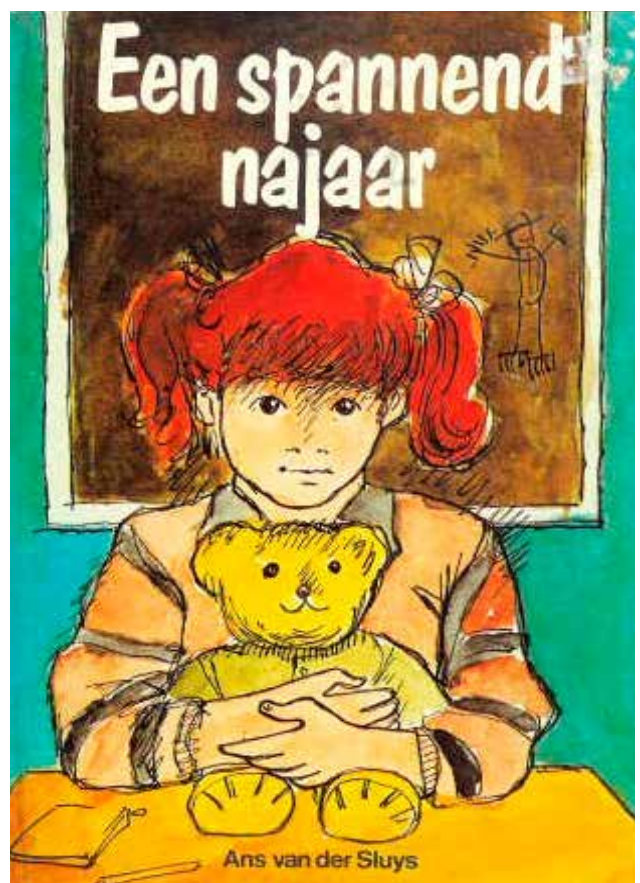
1957

1963

1970

1980

Vier verschillende boekomslagen getekend door Tiny van Asselt.

Dementie. Potlood. (1989)

‘Luister goed. Jouw werk is een chaos van heel goede en heel slechte dingen. Jij gaat naar de Kunstnijverheidsschool in Amsterdam. Er is al een aanmeldingsbrief voor je onderweg. Jij moet niet naar de Academie, want daar leer je schilderen en niet illustreren.’

‘Het meisje van Isings’

Dankzij die goede raad en die voorspraak kwam Tiny van Asselt in 1953 op de kunstnijverheidsschool terecht, de voorloper van de huidige Rietveldacademie. Tegen een aanbeveling van zo ‘n kunstenaar werd opgekeken. Het eerste jaar werd ze op die school dan ook steeds ‘het meisje van Isings’ genoemd. Ze volgde er de opleiding illustratie, een zuiver grafische opleiding waarbij de nadruk lag op grafische technieken, kunstgeschiedenis en tekenen. Tot haar leraren behoorden Lex Metz en graficus Ap Sok.

Overdag werkte ze als secretaresse bij het Nederlands Bijbelgenootschap om de kost te verdienen. ‘s Avonds ging ze van 7 tot 10 naar school aan de Gabriël Metsustraat in Amsterdam Oud-Zuid. Op zaterdag en zondag tekende zij. Haar ouders trok ook dit niet over de streep. Zelfs toen ze in 1957 het diploma kreeg in Amsterdam, kwamen ze niet opdagen. ‘Ze hebben me altijd in m’n eentje laten voortmodderen, ze snapt er niks van.’ Heel veel later moest Van Asselt psychologische hulp inroepen om over het trauma van thuis heen te komen.

Truus Trompert

Vast onderdeel van het lesprogramma vormden de wekelijkse modeltekenlessen. Drie jaar lang werkte ze daar met het legendarische model Truus Trompert. Trompert was vaak model voor kunstenaars als Charlotte van

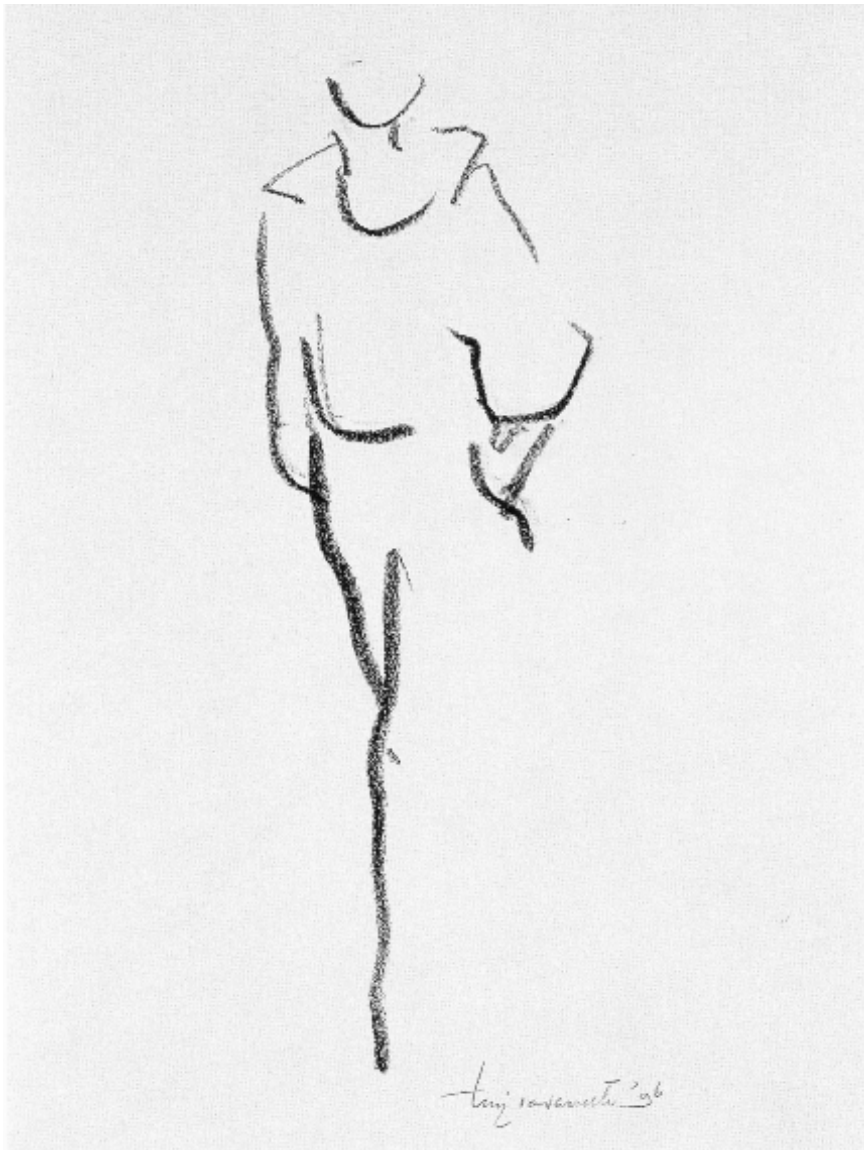
Pallandt, Hildo Krop en John Rädecker. Tiny bewaarde de beste herinneringen aan Truus. ‘Het was een kostelijk mens, een echte Amsterdamse. Na een stand ging ze ook altijd kijken wat iedereen had gemaakt en dan leverde ze commentaar. Maar het was een zwaar bestaan voor haar. Het was vergeleken bij nu een arme tijd en die verwarmde lokalen van nu had je toen nog niet. Ze stond vaak bij een klein kacheltje en dan zat ze vaak van de hitte onder de rode vlekken. Dat zie ik nog zo voor me,’ herinnert ze zich. In de jaren tachtig was in het Coopmanshûs in Franeker de tentoonstelling ‘Honderd ogen zagen één model’ te zien, met werk dat kunstenaars en academiestudenten met Truus hadden gemaakt. Achteraf vond Van Asselt het jammer dat ze niets voor die tentoonstelling had ingestuurd. Ze was er wel voor uitgenodigd en haar man vond ook dat ze moest inzenden. Ze had nog mappen vol met tekeningen van Truus, maar ze durfde niet.

Callenbach

Nog voor zij haar studie had afgerond kreeg zij haar eerste opdracht van uitgeverij Ploegsma: het illustreren van vijf boeken, waaronder ‘Alleen op de wereld’ van Hector Malot. Toen het boek zetklaar was, bleken de rechten op het boek nog niet vervallen te zijn waardoor het niet kon worden uitgegeven. Pas veel later waren deze tekeningen op een tentoonstelling te zien.

Na Ploegsma volgden al snel andere uitgeverijen die met opdrachten kwamen: Kok uit Kampen, Heutink uit Wierden en Callenbach uit Nijkerk. Jarenlang zou ze voor Callenbach tekenen. Plezierige contacten, aardige mensen, maar in haar hart ervoer ze het als strafwerk. In haar vrije werk was ze zichzelf. Dan was het haar emotie, haar beleving. Naast deze boekenuitgevers tekende Tiny van Asselt onder meer voor tijdschriften als Diakonia, Hervormd Nederland en het jeugdblad Kris Kras.

Inmiddels was Gerard van der Slikke in haar leven gekomen. Hij zag en waardeerde wel haar talent en stimuleerde haar. Een echte kunstenaarsloopbaan kwam er evenwel niet van. Gerard studeerde medicijnen, werd huisarts, eerst in Boornbergum en later in Drachten.

Passant (Parijs, 1996). Krijt, 30 x 22 cm.

Het paar kreeg vier kinderen. Het tekenen ging al die jaren door. Tiny moest zich schikken in de rol als moeder en 'vrouw van'. Het gezin en de dokterspraktijk slokten haar zo op dat ze opdrachten afschoof en zich beperkte tot het illustreren van boeken van Callenbach. Daar zou ze meer dan vijftientig jaar voor werken, al nam ze later per jaar niet meer dan drie of vier opdrachten aan.

Rijen dik zijn de school- en kinderboeken van de christelijke uitgever Callenbach die ze van tekeningen voorzag. Ze sprak er vaak wat smalend over. 'Het was corvee, strafwerk. Ik kon er wat mee verdienen, maar het had m'n hart niet. Je moet je altijd precies aan het verhaal houden, het is een keurslijf.'

Kinderen

Vanaf het doorlezen van het manuscript was zij er mee bezig, al had ze nog geen potlood in handen gehad. Onder de afwas en het stofzuigen gingen de gedachten naar wat er getekend zou kunnen worden. Hoeveel tekeningen er in een boek komen, hing af van de beschikbare ruimte. Soms waren er zes pagina's en die zouden dan gebruikt kunnen worden voor zes pagina-vullende tekeningen, maar er konden ook meerdere kleine worden gemaakt. Zelf vond ze dat er op iedere pagina eigenlijk een tekeningetje moest staan, zeker als het boeken waren voor heel jonge kinderen. Vaak werden meer tekeningen gemaakt dan nodig. Wat er te veel was mocht van haar in de prullenmand worden gegooid. Maar vaak lukte het om die er alsnog in te krijgen.

Bescheiden

Meermalen gaf ze er blijk van geen al te hoge dunk te hebben van haar eigen werk. In vergelijking met collega's als Peter Vos en Peter van Straaten vond ze dat ze er eigenlijk niet aan te pas kwam. 'Ik snap ook niet wat Callenbach in mij ziet', verklaarde ze eens aan een journalist. Ze vond dat ze niet in de schaduw kon staan van de meeste van haar collega's, maar niettemin voorzag ze in veertig jaar dik over de honderd kinderboeken van plaatjes. Alleen al voor uitgeverij Callenbach uit Nijkerk tekende ze honderdtien boeken vol met zo'n veertienhonderd tekeningen.

Verzamelen

Naast het illustreren van kinderboeken beheerste ook het verzamelen van geïllustreerde kinderboeken haar leven. Aan het kinderboek viel in haar visie de emancipatie van het kind af te lezen. 'Een kind mocht vroeger geen kind zijn. Het was een kleine volwassene en zo zijn ze ook gekleed. Kinderboeken waren ook gewone boeken, alleen een beetje kleiner. Er stonden alleen maar vermaningen, zedepreken en wijze lessen voor het leven in. Ze moesten braaf wezen, daar ging het om. Dan is er wel heel wat veranderd. Een titel als 'Grote mensen, daar kun je beter soep van koken' dat is toch wel heel wat anders dan 'Gedichten voor brave kinderen' van Van Alphen', vond ze. Echt enthousiast kon ze worden bij het bekijken van plaatjes in de boeken uit haar collectie kinderboeken. In de loop der jaren verzamelde ze er een kleine drieduizend.

Vrij werk

Toen Gerard begin jaren tachtig de huisartsenpraktijk verkocht en verpleeghuisarts werd, stortte Tiny zich op het vrije werk. Dat werkte letterlijk bevrijdend. Geen keurslijf meer waarbij verhalen de tekeningen bepaalden. In haar werk is te zien hoezeer tekenen een kunst van het weglaten kan zijn. 'Zeg meer met minder' was haar adagium. Voor dit vrije werk werden verschillende technieken en materialen toegepast. Vaak met Siberisch krijt en rood krijt, potlood en viltstift, maar ook aquarel en Oost-Indische inkt.

Passanten en beweging

Voor het technische werk vond ze zich

niet in de wieg gelegd. Dat interesseerde haar ook niet 'Mensen, altijd heb ik mensen getekend. Gebouwen zeggen me niets en dieren kan ik niet eens tekenen. Mensen, dat is het mooiste'. Haar hand trachtte mensen te vatten in een enkele krijtlijn, soms even maar aangezet, dan weer ragdun vervagend. Met een amper in grijze tinten vertaald vlak wordt een dimensie gesuggereerd. Het beeld werd in krachtige, niet-gedetailleerde lijnen geschetst. Met enkele vlot neergezette lijnen werden overtuigend houdingen en gedragingen verbeeld. Ze keek, ze zag en haar hand noteerde wat ze zag. Doel van haar schetsen was het vastleggen van emoties. 'Net als een fotograaf probeer ik hét moment te pakken'. Kinderen van vrienden en kennissen werden door haar in snelle, vlotte schetsen vastgelegd. Voor haar krijttekeningen van schilderende kleuters had ze slechts enkele lijnen nodig. Vooral het hele kleine grut was zo beweeglijk dat de tekening soms in een halve minuut moest worden gemaakt.

In zware contouren legde zij verschillende houdingen vast van een vrouw (vaak haar vriendin). Kijkend en tekenend was ze gelukkig. Langer dan een paar seconden had ze niet nodig, hooguit een minuut. Altijd en overal moest er getekend

worden. Een instelling die ze deelt met de Baarnse tekenaar Humphrey Bennett.

De tekentas ging mee wanneer zij en haar man erop uit trokken. Naar Parijs of andere steden. Tiny wist er steevast een plekje te vinden waar ze ongestoord voorbijgangers kon snappen voor haar schetsboek. Snel en trefzeker wist ze mensen te schetsen die aan haar oog voorbijtrokken en een indruk achterlieten. Het was haar manier om de wereld aan te kunnen. Ook bij een indringend programma op tv dacht ze in lijnen en moest ze tekenen wat ze zag. Het ging om het treffend weergeven van het juiste moment. Altijd vanuit een sociale betrokkenheid. Tijdens concerten en dansuitvoeringen had ze haar krijtje in de aanslag en legde ze in snel tempo haar indrukken vast. Thuisgekomen had ze dan een of twee blocs vol en daarbij was misschien één goede tekening. Ze deed dat steeds meer op gevoel, want haar gezichtsvermogen werd slechter.

Erkenning

In 1988 sloot ze zich aan bij nieuw gevormde Drachtster kunstenaarsgroep Prisma '88. Goede vriend en lid van de kunstenaarskring, Jannes Kleiker maakte van haar een portret toen zij 81 jaar was. Tiny staat erop zoals ze was. Een

keurige dame op leeftijd, eenvoudig en smaakvol gekleed, markante ogen achter grote brillenglazen. Op haar schoot ligt de onafscheidelijke tekentas van oud gestreept zonnenschermdoek. In de tas wat vodden, een karton met tekenpapier en een onooglijk lucifersdoosje met stompjes krijt.

In 1986 kwam de eerste tentoonstelling van haar oude en nieuwe tekeningen samen. Tot 1997 zouden er nog dertien exposities volgen. Veelal in de eigen regio, maar ook in schouwburg Orpheus in Apeldoorn, de Jaarbeurs in Utrecht en Pulchri Studio in Den Haag.

Door de exposities kreeg Van Asselt alsnog de erkenning die ze als illustrator niet eens had willen hebben. Zo werd ze gevraagd om de Friese Skriuwerskalinder (Schrijverskalender) 1990 te illustreren met levendige schetsen van lezende kinderen en volwassenen.

Dat ze een kundig portrettiste was, bleek uit het in krachtige lijnen opgezette portret van haar dochter. Het ging haar niet om detail en omgeving maar bovenal om gevoel. Soms werden tentoonstellingen gecombineerd met een diaserie van nog meer tekeningen. Bij hoge uitzondering exposeerde ze naast figuratief ook abstract werk zoals 'schui-

Jannes Kleiker:
Tiny van Asselt op
81-jarige leeftijd.

len'. (koper, hout, gitaarsnaren) en een enkel landschap. Zittend voor een raam kon zij uren achtereen de passerende mensen schetsen. Haar tekeningen geven in een paar streken een schets of profiel van haar passanten weer. 'Passanten' heet dan ook de bundel die Museum Smallingerland in 1999 uitgaf met een keus uit haar vrije werk. Het toonde beelden van de gang van de mens door het leven. Spelende en opgroeiende kinderen, werklieden, vluchtelingen, clowns, musici, dansers en demente bejaarden.

Laatste jaren

De tektas werd ook de laatste jaren nog wel eens ter hand genomen. Bijvoorbeeld als de kleinkinderen

kwamen. Binnen de kortste keren lagen de kamer, de keuken en andere vertrekken in het huis bezaaid met schetsen die de kinderen mochten verven. Daarbij leek oma nog meer te genieten dan haar kleinkinderen. Toen Tiny's zicht, dat altijd al beperkt was geweest door een hardnekkige oogkwaal te veel afnam, en ze steeds meer moeite moest doen om details waar te nemen, stopte ze met tekenen. Ruim acht jaar na haar man overleed Tiny van Asselt op 94-jarige leeftijd op 1 februari 2021 in Drachten.

Bronnen

Archief Leeuwarder Courant
Jan Benus: Boek vormt afsluiting van tekencarrière Tiny van Asselt,

Drachtster Courant (6 september 1999)
Harry Boiten, Jaap Bruintjes,
Mance Post: Passanten,
Museum Smallingerland (1999)
ISBN 90-804258-3-4
Aukje Mulder: Ik teken altijd - ook zonder potlood, Friesland Post (september 1999)

Met dank aan Jannes Kleiker en de familie Van der Slikke voor het beschikbaar stellen van de foto's.

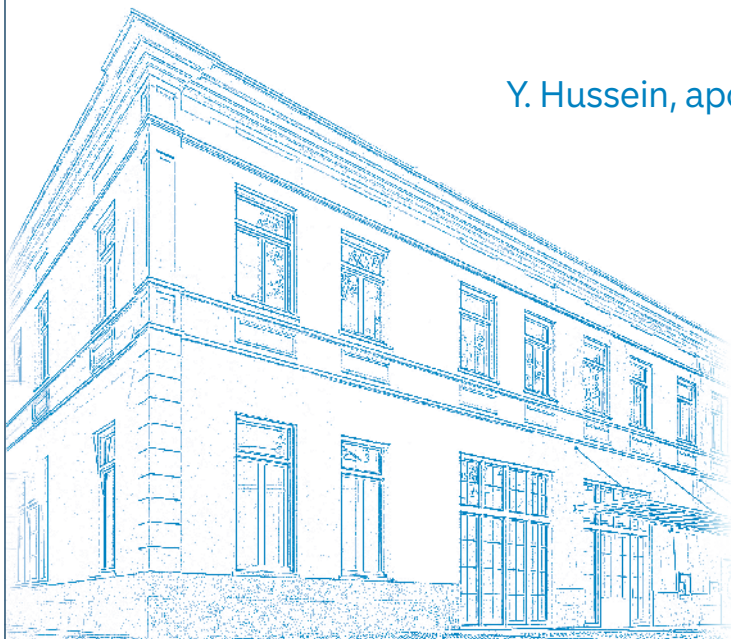

Service Apotheek Julius

Laanstraat 36, 3743 BG Baarn
Telefoon 035 541 24 32
apotheek.julius@ezorg.nl
www.apotheekjulius.nl

Y. Hussein, apotheker

Uw geneesmiddel

onze zorg

AL 35 JAAR STERK IN:

- TAPIJT
- LAMINAAT
- GORDIJNEN
- VITRAGE
- RAAMDECORATIE
- MEUBELSTOFFERING
- BEDDEN
- BOXSPRINGS
- DEKBEDDEN EN
KUSSENS
- BEDTEXTIEL

**VAKKUNDIG,
ERVARING, SERVICE EN
EEN DESKUNDIG
ADVIES**

DE WOON- EN SLAAPSPECIALIST VAN BAARN E.O.

jan buis

NIEUWSTRAAT 24-27, 3743 BK BAARN
WONEN: TEL. 035-5412600
SLAPEN: TEL. 035-5413076

HET LANDGOED VUURSE LOO EN HET HUIS EKELOO

VAN BUITENPLAATS GEDEGRADEERD TOT BOERDERIJ DE STULP

Jaap Groeneveld

Er hangt een zweem van mysterie rond het huis Ekeloo op De Vuursche, ook als Eeckeloo en nog anders geschreven. Er bestaat een tekening die suggereert dat het huis al in 1582 bestond (afb. 1).

In mijn driedelige serie in Tussen Vecht en Eem over de heerlijkheden van De Vuursche heb ik aan kunnen wijzen wie de waarschijnlijke stichter ervan was, ene Guillaume van Steenwinckel. Het bestond in 1626 nog niet want het stond niet op de kaart uit 1626 van de toen nog voorgestelde opdeling van De Vuursche in drie afzonderlijke landgoederen. Een kaart uit 1647 (kaart 1) gaf al aan welk deel het landgoed betrof met de hofstede Ekeloo, daarop geschreven als Eecheloo. Een detailkaart uit de tussentijd geeft meer inzicht over het bijbe-

horende landgoed Vuurse Loo. Dit is een nadere uitwerking van een gedeelte in deel 3 van de genoemde serie.¹

De verdeling van De Vuursche 1625-1629

Al eerder is op deze plaats ingegaan op de beoogde verdeling van De Vuursche in 1625 (Baerne 2023-4 en 2024-2). Jhr. Ernst van Rhede, met hulp van zijn tweelingbroer Godard van Rhede, had zijn zinnen gezet op Warnaers hofstede, c.q. de hofstede Drakensteyn.

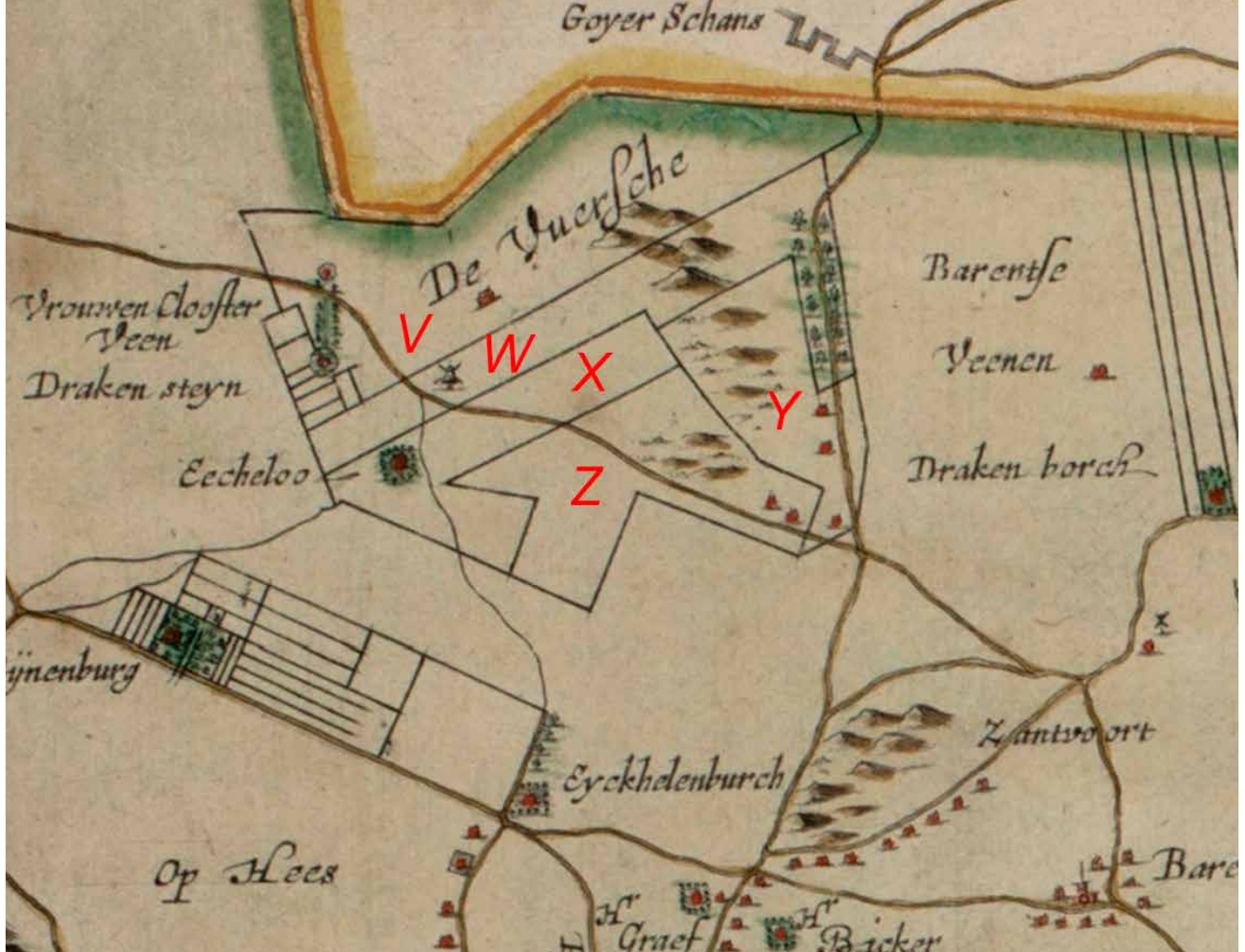

Afb. 1. Tekening van het huis Ekeloo in Lage Vuursche 1582 volgens de Atlas Nidek, datering tekening 1700-1750 (Amersfoort, cat. nr. 1005-834). Wat het ook is, de datering 1582 kan niet juist zijn en de waterpartij is geheel ongeloofwaardig. De Atlas Nidek wordt algemeen als onbetrouwbaar aangemerkt.

Daarbij ook ongeveer een derde van de gecombineerde heerlijkheden van De Vuursche, maar wel met behoud van alle heerlijke rechten over het hele gebied. Geïnteresseerden zouden via een loting gedeelten van De Vuursche toegewezen krijgen, uiteraard tegen voldoening van een koopsom. Ernst van Rhede had zich verplicht voor een derde deel 'suffisante Amsterdamsche coopliden' te interesseren. Dat is hem gelukt blijkens de registratie van de verdeling in november 1629: Guillaume van Steenwinckel en Adriaen van Beverwijck kregen elk een zesde part, respectievelijk de parten X en Z volgens kaart 1. Bij de registratie bleek Van Steenwinckel overleden en Van Beverwijck trad op als zijn curator. En dan was er ook nog de Amsterdamse advocaat aan het hof van Holland, mr. Cornelis (van) Davelaer (1582-1640), die een aangrenzend zesde part lootte (W op kaart 1). Zijn wortels liggen op het landgoed Groot Davelaer bij Amersfoort.² Hij was een belangrijk man in Amsterdam, onder andere als drijvende kracht achter de drooglegging van de Bijlmermeer en de Watergraafsmeer en de aanleg van de Diemerzeedijk. Van circa 1636 tot 1639 was hij baljuw van de Bijlmermeer en hij was 'heer van Petten'.³ We komen hem nog weer tegen.

Het huis dat we kennen als De Zeven Linden was voor 1642 in handen gekomen van Jan Martsz (de jonge) Merens (1574-1642) uit Hoorn. Zijn eerste vrouw was Aeltje Ewouts Beverwijck (ca. 1584-1607), ook van een Hoornse familie.⁴ Zij was een zuster van Adriaen Beverwijck die als Adriaen Ewouts(en) Beverwijck in de huwelijksgegevens van zijn tweede huwelijk in Amsterdam en Hoorn voorkomt in 1622.⁵ Adriaen Ewouts Beverwijck komen we ook tegen in Nederhorst den Berg in 1630 samen met zijn tweede vrouw Marija Geelkercken en hijzelf alleen in 1644 als schuldenaar, c.q. houtverkoper.⁶

In het archief van het Huis Drakestein bevindt zich een foto van een kaart

Kaart 1: Fragment van de kaart van Jacob Aerts Colom uit 1647, noorden rechts, met de verdeelde Vuursche (Allard Pierson Museum van de Universiteit van Amsterdam, inv. HB-KZL 1801 A 11; rode letters toegevoegd door auteur).

waarop de omgeving ten oosten van Lage Vuursche staat aangegeven, meer in het bijzonder Vuyrse Loo als centraal object en kennelijk hoofdonderwerp van de kaart (kaart 2).⁷ Eind 2023 had ik die nog niet betrokken bij het onderzoek. Er staat geen datering op terwijl het handschrift negentiende-eeuws is. 'Buerwijcks groote huis met de kamer' leverde wat hoofdbrekens op. De omschrijving 'groot huis met de kamer' duidt op een eenvoudige buitenplaats, een boerderij met een zogenaamde herenkamer om daar te verblijven. 'Buerwijck' komt sporadisch voor, maar zonder aanknopingen op zich. Ineens viel het kwartje bij het terugzien van de naam 'Beverwijck'. Er had moeten staan 'Beverwijcks huis', want Adriaen Beverwijck was als eigenaar genoemd in de registratie van de verdeling van de Vuursche in november 1629 en door mij al in verband gebracht met de latere eigenaar Jan Martz Merens.⁸ Wanneer Beverwijcks eigendom op De Vuursche is overgegaan naar Merens is

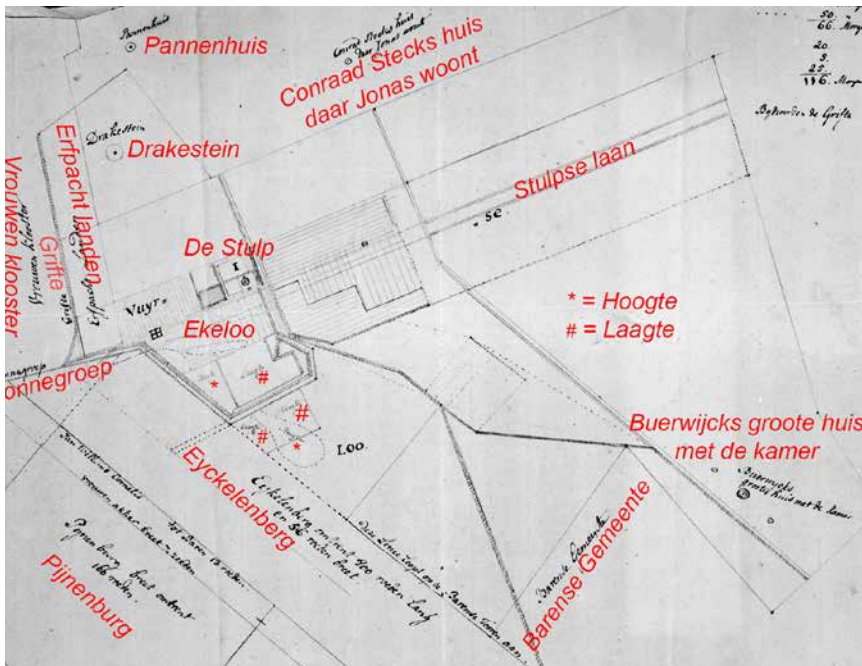
onduidelijk, maar zeker tussen 1629 en 1642, ook de periode waarin het kaartbeeld moet zijn gerealiseerd. Zijn huis was gebouwd in een bouwstijl uit het eerste kwart van de zeventiende eeuw, zoals die opkwam in de Hollandse steden.

Het zesde part, dat naar Guillaume van Steenwickel was gegaan (part X op kaart 1), omvatte: 'Huys, hofstede ende landen [...] ende tgeene hy daer opgetimmert ende gemaect heeft gelyck tselve gedeelte by hem tegenwoordigh wordt gebruyckt.' Daar was blijkbaar iets nieuws verzezen en in 1629 wordt bij de registratie als enige naast Warnaers hofstede hier ook een 'hofstede' genoemd. Op de kaart van Colom (kaart 1) zien we de hofstede 'Eecheloo', later op enkele kaarten en twee afbeeldingen (afb. 1 en 2) genoemd E(e)ckelo(o) of Ekelo(o).⁹ We hanteren hier verder alleen Ekeloo voor dit huis, tenzij in aanhalingen. De beschrijving klopt voor twee bouwwerken: het huis op de hofstede (huisplaats) en een ander bouwwerk (en tgeene ...

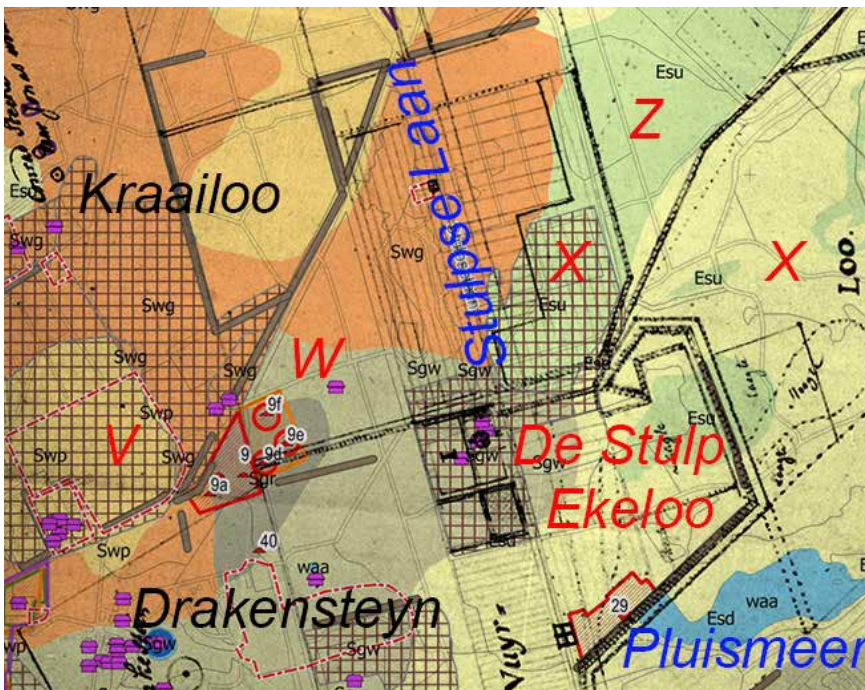
opgetimmert) ergens in het landgoed. Een hofstede of hofstad is in dit verband een belangrijk huiserf, iets anders uitgelegd: 'de plaats' (stede) van een 'hof', dat een omsloten terrein is, hetzij door water, wallen en/of muren. Tot zover was de herkenning en toedeling van de parten gekomen voordat het belang van kaart 2 doordrong.¹⁰ De herkenning van 'Buerwijck' als een verschrijving bevestigt de conclusie dat van Beverwijck eerst De Zeven Linden had, bijgevolg dat Guillaume van Steenwinckel het part met Ekeloo had (part X op kaart 1).

Ekeloo, De Stulp en Vuyrse Loo

In de decennia rond 1600 zijn veel Vlamingen naar Amsterdam uitgeweken in verband met de opstand en de religiestrijd tegen het rigide rooms-katholieke Spaanse bewind van Philips II. Onder hen waren er ook uit het Vlaamse stadje Eekloo (ook Ekeloo of Eeck(e)loo), niet ver van Zeeuws-Vlaanderen. Dit stadje lag een tijdlang geheel verlaten langs de frontlijn tussen de protes-

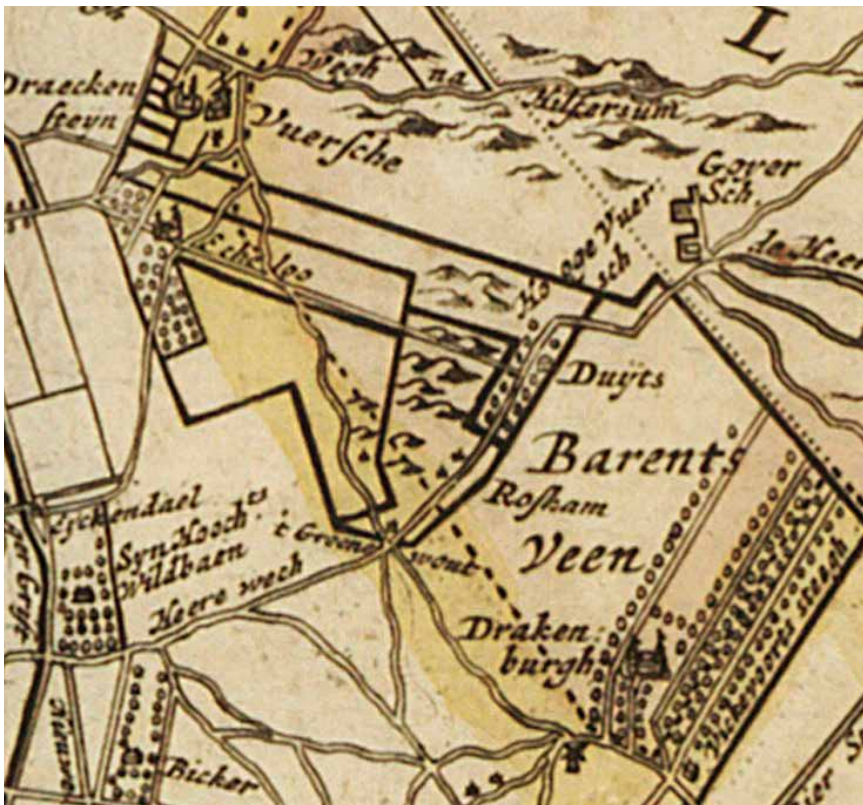
Kaart 2: De kopiekaart (noorden rechts) uit de negentiende eeuw van het landgoed 'Vuyrse Loo', in 1647 Eecheloo genoemd, dat toebedeeld was aan Guillaume van Steenwinkel die in 1629 overleed (Het Utrechts Archief, toeg. 635, inv. 7, foto 443, bewerking auteur).

Kaart 3: Fragment van de kaart Vuyrse Loo, c.q. Ekeloo kaart 2), geprojecteerd over een fragment van de archeologische waardenkaart van Baarn (RAAP-rapport 3391, bewerking auteur). Het rood omlinjde gebied bij het Pluismeer is een archeologische monument. Vierkant gearceerde gebieden zijn zogenaamde 'enkeerdgronden', dikker dan 50 cm en door plaggenbemesting verrijkt.

tante Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en de katholiek gebleven Habsburgse Nederlanden. In Amsterdam zijn enkelen daar vandaan aangetroffen, van wie één familie de naam Eeckeloo had aangenomen.¹¹ Dat wil overigens niet zeggen dat zij iets met dit huis te maken hadden. Vergelijk wat settlers en ontginners deden: Nieuw-Amsterdam, zowel in de VS als in Drenthe.

Guillaume of Guilliam (van) Steenwinckel was omstreeks 1585 geboren in Antwerpen als zoon van Willem van Steenwinckel en Maeicke Melis. Zijn vader werd in 1590 poorter van Amsterdam. Zelf werd hij als koopman in 1610. Guillaume trouwde in 1620 met Hester de Velaer met wie hij drie kinderen kreeg, Gueljaem (1621), Jaques (1623) en Susanne (1626). Zij was de dochter van Jacques de Velaer uit

Kaart 4: Fragment van een kaart van Romeyn de Hooghe, 1690 (Het Utrechts Archief, 216003). Hierop staat 't Groenewout bij de herberg 't Oude Groenewout bij de kruising van wegen.

Antwerpen, een van de belangrijkste reders en kooplieden in Amsterdam in de handel op de kust van Guinea en Zuid-Amerika – lees West-Indiëvaart – en in 1602 een van de belangrijkste bewindhebbers van de VOC-kamer Amsterdam. Guillaume zelf kwam in 1626 voor in de 'Lijst van Naamen van de Directeuren over de Levantsche Handel en Navigatie in de Middellandse Zee binnen Amsterdam'.¹²

Hij bezat vastgoed op verschillende plaatsen binnen en net buiten de stad. Op 30 december 1626 verkocht hij een 'tuin met getimmerte' buiten de Sint-Antoniespoort en op 23 juni 1629 verkocht hij een 'huis en erf' buiten de Jan Rodenpoort dat als een buitenplaats(je) moet worden beschouwd. Dit was zijn laatste transactie in Amsterdam. Alleszins mogelijk dat hij dit deed om zijn verplichtingen aangaande De Vuursche te voldoen. Niet lang daarna overleed hij.

De samenloop met de Vlaamse achtergrond van Van Steenwinkel en een hofstede of buitenplaats Ekeloo in het part waarbij hij betrokken was, maakte het in eerste aanleg zeer aannemelijk dat hij de initiatiefnemer is geweest tot de

bouw van Ekeloo en de naamgeving ervan. De zuidoostkant van het enkeerd-complex van De Stulp heeft een rechtehoekige uitsparing als onderdeel van een trapeziumvormig terrein dat is begrensd door twee wallen (kaarten 1 en 3). Het zuidelijkste deel daarvan heeft een archeologische monumentenstatus (rood omlijnd in kaart 3). Gesuggereerd is dat het vermoedelijk om een rest van een versterkte middeleeuwse kloosterhoeve Vosbergen zou gaan, helaas zonder enige bronvermelding.¹³ Dat waar of niet waar zijnde, sluit niet uit dat hier later een huis is verrezen in de stijl van afbeelding 2, waarbij het zuidelijke en laagste gedeelte van de grond fungeerde als tuin. De boerderij De Stulp zou dan in dit verband 'het bouwhuis' (huisboerderij bij het hoofdhuis) zijn geweest. Zo hield ik dat eind 2023 nog voor mogelijk, maar het ontbreken van archeologische resten van een bouwwerk op die plaats (zie kaart 3) deed me wel twijfelen.

De kaart van Vuurse Loo

Kaart 2 geeft een bijgestelde invulling aan deze beeldvorming. De kaart geeft binnen een kring van oriëntatiepunten vooral een beschrijving van of een

plan voor het landgoed Vuurse Loo dat blijkbaar de toenmalige naam was van dat huis en landgoed. De omschrijving 'Huijs, hofstede ende landen [...] ende tgeene hy daer opgetimmert ende gemaakt heeft' komt duidelijk overeen met de details op kaart 2, in het bijzonder de verdeling in vier kleine terreinen waarin I [opmaak: dit moet duidelijk Romeinse 1 zijn met schreef] als hofstede met een huis en twee andere bouwwerken.

Door projectie van het kaartbeeld van kaart 2 over de archeologische waardenkaart (kaart 3) blijkt dat deze hofstede precies ligt op het erf van de boerderij De Stulp aan de Stulpse Laan. Dat komt ook overeen met de plaats op kaart 1. Niet duidelijk is wat het vierkantje met kruis voorstelt op de zichts van wat we nu kennen als de Stulpse Laan en naast het rood omlijnde monumentale gebiedje op kaart 3. Te denken valt aan een piramidevormige parnasusberg met trappen aan alle zijden als uitzichtspunt. Zoiets aan het zuidoende van de latere Stulpse Laan, die nog niet zuidwaarts doorliep, gaf cachet aan het geheel. Of was het een groot prieel of een vogelkooi? Zekerheid bestaat hier-

Afb. 2. Jacob Stellingwerf, 'Ekelo te Vuursche', omstreeks 1700 getekend. (Museum Flehite, Amersfoort, 1005-889).
De tekeningen van Stellingwerf zijn helaas niet al te betrouwbaar.

over niet.

De haakvormige nu nog aanwezige sloot rond het terrein met 'hoogte' en 'laagte' aan de oostkant van de Stulpse Laan staat hier al aangegeven. Deze is duidelijk te herkennen in het veld en op versies van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) (kaart 5).¹⁴ Deze diepe grift leidt ook tot speculaties over de vraag of misschien het huis Ekeloo aan deze zijde heeft gestaan, zoals ikzelf om andere redenen eerst dacht. Mogelijk heeft deze grift ook geleid tot speculaties over Vosbergen. Ik denk dat het antwoord eenvoudiger is. In de omringende laagten is hier overal veen uitgedolven. Voor de ontwatering en de afvoer van de turf is een voldoende brede grift gegraven, die in zuidwaartse richting aansloot op de Praamgracht of Pijnenburger Grift.

De verkaveling en de wallen aan de westzijde van de Stulpse Laan wijzen

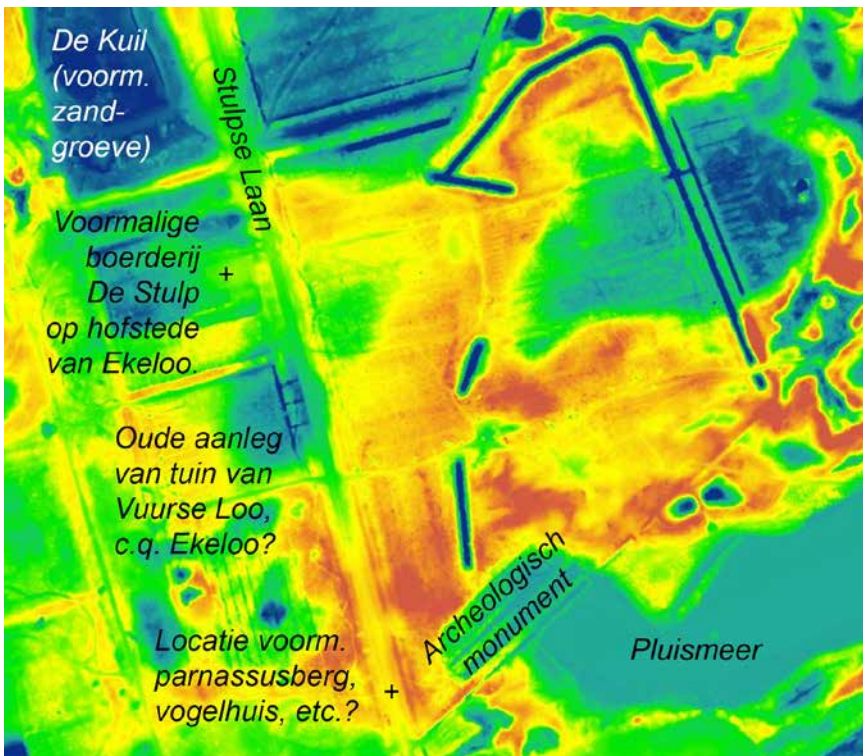
er eerder op dat het huis volgens afbeelding 2 stond op de plaats van latere boerderij De Stulp, waarbij zuidwaarts een tuin is aangelegd. Op kaart 2 hoeft dit huis nog niet de omvang van dat op afbeelding 2 te hebben gehad. Het origineel van de kaart kan gemaakt zijn om potentiële kopers een beeld te schetsen van de situatie. Het vroegtijdig overlijden van Guillaume van Steenwinckel in 1629 zal hier alles mee te maken hebben. Er is veel onzeker, want we worstelen met een informatiegat aangaande Vuyrse Loo, c.q. Ekeloo.

Ekeloo en De Hooge Vuursche

Nu gaan we Ekeloo vanuit de latere tijd benaderen. Op 15 maart 1681 liet Jeronimus Deutz (1622-1681) zijn bezit op De Vuursche als 'Lot No. Twee' na aan de kinderen van zijn zuster Constantia (1629-1670), die getrouwd was met Willem van der Muelen. Zelf had hij

het als erfenis van zijn broer Balthasar Deutz (1626-1661). In 1681 omvatte het goed: 'het Huijs met de Boomgaard op de Vuerst, een kreupel Bosch groot dertich morgen aldaer, een hoffstede met veertien morgen lants aldaer, noch een huijs met veertien morgen gelegen als vorens.' Het eerste huis zou dan het eerste Hooge Vuursche zijn, 'Duijts' op kaart 4. Het wordt nog bescheiden als 'huijs' omschreven.

Dat bos lijkt te wijzen op het bos bij Ekeloo op kaart 4. Was het misschien een eikenhakhoutbos voor de 'eek', schors voor leerlooiers. Dat maakt de naam Ekeloo wel erg triviaal. Dit hoeft de Vlaamse connectie echter niet uit te sluiten als een voor Vlamingen voor de hand liggende associatie als huisnaam. Deze huisnaam komt in Nederland niet of nauwelijks voor. Er zijn meer Vlaamse verbindingen, zoals we hierna nog zullen zien. Ekeloo wordt op kaart 3 niet

Kaart 5: De op kaart 2 aanwezige details zijn ook op de hoogtekaart volgens het AHN te herkennen (<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>, bewerking auteur). Let ook op de haakvormige grift als vermoedelijk rest van vervingingsactiviteit.

genoemd maar wel Vuurse Loo als naam voor het hele landgoed, verwijzende naar een bosje of een open plek in een bos op droge zandgrond.¹⁵

De hofstede en het andere huis met elk veertien morgen land zouden bij de '30 morgen kreupel Bosch' liggen. Beide betreffen respectievelijk de enkeerdgronden (akkers) van de parten X en W op kaart 3, naast het bos. De hofstede, hier als belangrijk huis met omweld erf bedoeld, ligt op de plaats van de boerderij De Stulp. Er is in 1681 geen teken dat er nog een ander huis was in part X. Op kaart 4 van 1690, die qua informatie zeker tien jaar achterloopt, staat net als voor Drakensteyn een priegelig tekeningetje van een belangrijk huis in de zuidwesthoek van de kruising van twee wegen, de doorlopende Stulpse Laan en een oude weg naar Lage Vuursche. Vergelijk ook kaart 2 voor de locatie. Dit duidt erop dat het gebouw aanzien genoot en niet maar een boerderij met een herenkamer was. Dit geeft wel de doorslag. Dus toch het huis volgens afbeelding 2 op de plaats van De Stulp. Verder waren er nog heidevelden en stuifzanden bij, gronden die gekocht waren van de 'Barentse gemeente' en 116 morgen van Renselaar.¹⁶ Hij was lid van een Vlaamse familie die ook al rijkdom vergaarde via de West-Indische Compagnie (WIC) en destijds bezit had in het Gooi (Crailoo bij Bussum).¹⁷

Hier zien we dan ook de connectie met Kraailoo (kaart 3, in akten ook als Crailoo en dergelijke), dat op kaart 2 omschreven was als 'Conraad Stecks huis daar Jonas woont', maar blijkens de projectie niet al te nauwkeurig op de kaart was geplaatst, evenals overigens alle andere omringende objecten.

Van Davelaer en Steenwinckel naar Deutz

Dat de gebroeders Deutz daadwerkelijk op Ekeloo hebben gewoond, kan ik bevestigen noch ontkennen.¹⁸ Hoe Balthasar Deutz aan zijn bezit is gekomen, is onduidelijk. Via zijn ouders Jean Deutz (1581-1638) en Elisabeth Coymans (1595-1653)? De Vlaming Balthasar Coymans (1555-1634) was

Afb. 3: Barend Graat, 'Portret van de gebroeders Deutz', 1658, fragment (particuliere collectie, foto RKD). V.l.n.r.: Gideon (1635-1670), Jean (1618-1673), Joseph (1624-1684), Jeronimus (1622-1681) en Balthasar (1626-1661).

Afb. 4. Het huidige huis De Stulp, Stulpselaan 3, gebouwd in 1907. Het verving de boerderij die ervoor op dezelfde plaats stond. (Foto: auteur, 2024)

de grondlegger van het gelijknamige handels- en verzekeringsimperium. Verschillende familieleden waren betrokken bij de WIC. De Deutzen en Coymansen hoorden tot de rijksten van Amsterdam. Van eerder genoemde Cornelis (van) Davelaer, die zelf eigenaar was van het naastliggende part (W op kaart 1) tussen Drakestein en Ekeloo, weten we dat hij in 1610 contacten had met Casper, Carel en Thomas Coymans, broers van Elisabeth Coymans, en in 1621 met Guillaume van Steenwinckel.¹⁹ Davelaers part op De Vuursche is overgegaan naar Coymans (Coijmans) of direct naar Deutz (Duijts), want het vormde de kern van het landgoed met de buitenplaats De Hooge Vuursche (Duijts op kaart 4).

Mijn inschatting is dat we in deze kringen de eigendomsverschuiving van mr. Cornelis Davelaer naar Balthasar Deutz in het bijzonder moeten zoeken. Davelaer lootte zich in 1634 in in 's-

Graveland met de noordelijke kavels en werd een van de zes hoofdingelanden.²⁰ Dat zou een gelegenheid kunnen zijn waarvoor hij zijn bezit op De Vuursche van de hand had gedaan voor iets beters. 1634 was ook het jaar dat de schatrijke vader van Elisabeth Coymans, Balthasar Coymans, overleed en er mogelijk een erfenis was te verdelen. En dan was er in 1638 ook nog het overlijden van Jean Deutz. Een scenario zou kunnen zijn dat Jean Deutz en Elisabeth Coymans eerst Vuurse Loo, c.q. Ekeloo, mogelijk in staat van wording, niet lang na 1629 hebben gekocht uit de boedel van Guillaume van Steenwinckel en kort voor of in 1634 het aangrenzende part (W op kaart 1) hebben gekocht van Cornelis van Davelaer. Dit is natuurlijk uiterst speculatief, maar niet ondenkbaar.

Besluit

Ondanks dat er gegevens ontbreken uit de periode van 1629 (overlijden van

Guillaume van Steenwinckel) tot 1661 (overlijden van Jeronimus Deutz) is het mogelijk enige notie te krijgen van de wederwaardigheden van het huis Ekeloo, dat blijkbaar eerst Vuurse Loo werd genoemd. De eigendomswisselingen gebeurden in de kringen van de rijksten van Amsterdam met een opvallende overeenkomst in een netwerk rond de West-Indische Compagnie.

Het huis Ekeloo, dat omstreeks 1700 verdwenen was, kan geruisloos zijn afgebroken om het materiaal te gebruiken bij de realisatie van de imposante buitenplaats De Hooge Vuursche (I) ten tijde van Van der Muelen. Bakstenen waren kostbaar en een sloopvergunning was niet nodig. Wat later voor Ekeloo in de plaats kwam was een boerderij die naar de vorm van het gebouw De Stulp werd genoemd, zoals de typische Noord-Hollandse boerderijen.

SCHILDERSBEDRIJF

u.d. Horst

NACHTEGAALLAAN 43 - 3741 WT BAARN

Welkom bij Eethuys-Cafe "De Generaal"

Eethuys-Cafe "De Generaal" is gesitueerd in het stijlvolle monumentale pand uit 1870 dat in haar oorspronkelijke functie jarenlang dienst heeft gedaan als station Baarn, inclusief wachtkamer voor de Koninklijke familie. Het restaurant grenst aan het populaire wandel- en fietsgebied het Baarnsche Bos en is gemakkelijk bereikbaar met de trein of de auto (parkeren gratis).

Dagelijks geopend

Eethuys-Cafe "De Generaal" is dagelijks geopend vanaf 10:00 uur. De keuken is vanaf 12:00 uur geopend, waarna het ook mogelijk is om uit de zeer gevarieerde menukaart te bestellen.

Groot terras

Het restaurant beschikt over twee ruime zalen en een groot terras. In de zomer is het mogelijk, zolang het weer het toelaat, om buiten te dineren. Reserveren is niet noodzakelijk maar wordt echter wel aangeraden.

Wij staan u gaarne telefonisch te woord voor verdere vragen of reserveringen Eethuys-Cafe "De Generaal", Lt. Generaal van Heutszlaan 5, 3743 JL Baarn - Tel: (035) 5421784.

Bronnen

Algemeen: via indexen van de hierna genoemde archiefdiensten (stand juli/aug. 2023), zo nodig verdiept.
Archief van de familie Deutz, Stadsarchief Gemeente Amsterdam (SGA), toegang 234.
Archief van de familie Merens te Hoorn, Noord-Hollands Archief (NHA), toegang 137.
Archief van de familie van der Muelen, Het Utrechts Archief (HUA), toegang 57.
Archief Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), toegang 0501, De Bijlmermeer, Heemraadschap (1622-1967).
Documentatiearchief Historische Kring Baerne (HKB).
Documentatiearchief van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).
Huis Drakestein te De Vuursche en heerlijkheid de Vuursche (...), HUA, toegang 635.

Literatuur

P. de Bode, *Tresoor der Zee- en Landreizen III – Beredeneerd register op de werken der Linschoten-Vereeniging, Deel LI-C*, 2007.
F. Gaasbeek, *Baarn - Geschiedenis en architectuur*, Zeist 1994.
Hoorns Biografisch Woordenboek (HBW), oudhoorn.nl/biografie/.
J. Groeneveld, 't Groenewoud en De Zeven Linden – Onderbelichte geschiedenis van twee verdwenen huizen', in: *Baerne* 47 (2023) 4, p. 104-113.
J. Groeneveld, 'De heerlijkheden van De Vuursche (1359-1671) - Deel 3: Ontwikkelproject voor buitenplaatsen 1625 tot 1671', in: *Tussen Vecht en Eem*, 41 (2023) 3, p. 277-290.
Van der Aa e.a., *Biografische Woordenboek*, biografischportaal.nl.

Noten

1. Groeneveld, TVE 2023-4.
2. Dit blijkt uit de scheiding van landerijen en erven van Groot Davelaer die hij in 1617 te verdelen had met ene mr. Van Schadijk: SGA, 5075 Notariële Archieven, inv. 434, akte 130490; zijn naam hierin geschreven als Davalaer.
3. Zie o.a.: Van der Aa e.a., Davelaer; AGV 0501, Inleiding.
4. Zij waren getrouwd op 20-07-1603 blijkens genealogieonline.nl/kwartierstaat-dekker/.
5. SGA, index op Adriaen Beverwijck, eveneens in Westfries Archief op 11-12-1622. Meerdere naamgenoten Ewout en Adriaen Beverwijck in Hoorn in de zeventiende eeuw.
6. SAGV, index op personen.
7. HUA 635, inv. 7, foto 443.
8. Zie voor de beredeneerde koppeling van eigenaren Groeneveld, TVE 2024-4, p. 282-285 en 287.
9. Kaarten tot omstreeks 1700, inclusief de bekende van Bernhard de Roy uit 1696 met een vervormd kaartbeeld en slechts de naam Eeckelo.
10. Groeneveld, TVE 2024-4, p. 284-285.
11. nl.wikipedia.org/wiki/Eeklo; SGA, indexen: Jan Willems, kistenmaker, van Eeckeloo poorter op 10-04-1604; gallusmagnus.nl/index.php/Fockenbergh,_Familie (gezien 08-08-2023): Pieter Cornelisz en Catalijne de Lange uit Eeckeloo (hij vermoed), wiens kinderen zich Eeckeloo noemden (zie ook SGA).
12. De Bode (2007), p.779, resp. *Genealogie Tjoelker –Schuuring* (tjoelker.org).
13. RCE, nr. 45141, percelen Baarn F (ex Vuursche B) 309 (deel), 310 en 311; Farwerck (1954). De suggestie in een archeologische verkenning van/bij HK Baerne dat de walletjes van het huis Crailo mogelijk van Ekeloo zouden zijn, bestrijd ik ten stelligste.
14. Met dank aan Paul van Hutten die mij attendeerde op de diepte van deze nog herkenbare grift.
15. Wikipedia.nl, 'loo' (gezien 15-3-2024).
16. SGA5075, inv. 4770A, dd 15-03-1681; Gaasbeek, p. 310-316.
17. SGA1470 Archief van de Familie Van Rensselaer Bowier, Algemeen.
18. De gegevens waarop de pagina's Ekelo van H. Kennis zijn gebaseerd (op utrechtsecastelen.nl en kasteleninutrecht.eu; gezien aug. 2023) zijn niet meer traceerbaar (e-mail van Kees Braaksma, dd. 11-8-2023). Bovendien i.t.t. verwijzing niet genoemd in *Olde Meierink* (red.; 1995).
19. SGA, index op Cornelis (van) Davelaer, voor 1640.
20. buitenplaatsenin nederland.nl/, 's-Gravenhoek (gezien 15-3-2024).

OULDHEIDKAMER: NIEUWE AANWINSTEN JULI, AUGUSTUS EN SEPTEMBER 2024.

Op de foto is opgenomen een selectie uit de aanwinsten van het derde kwartaal 2024.

Boek: De Dag van een Kind, door Albertine Steenhoff-Smulders

Boek: Achter mijn glimlach, door Tanja Harpe en Wilmar Dolman

Boek: Geheim Indië - Het leven van Maria Dermoût 1888-1962 door Kester Freriks

Boek: Theodor Sanders 1847-1927, De vergeten compagnon van Berlage door Arjan den Boer

Ereteken: Wandelsport Behoort bij wisselprijs Baarn 1973

Kazuifel afkomstig uit de Maria Koningin Kerk

Stool afkomstig uit de Maria Koningin Kerk

Processiekruis afkomstig uit de Marie Koningin Kerk

Kunststof bord met de tekst: Te Koop W. Stein, Kampstraat 1, tel: 2992

Puzzel: Kasteel Groeneveld.

Tekening: Hans van Oudenaarden. 99 stukjes

Vaantje Paas Sport Toernooi 1978, Baarnse Zakenkring, Handbal/Voetbal/Korfbal

Twée ingelijste kunstwerken: a) Station Baarn en b) de Pauluskerk, papierknipkunst door mw. Veldhuijsen-Sterk

Indien u zelf een schenking wilt doen aan de oudheidkamer kunt u een mailtje sturen naar oudheidkamer@historischekringbaerne.nl. U kunt natuurlijk ook tijdens openingsuren naar de oudheidkamer toe gaan en een afspraak maken over de overdracht van uw schenking.

Lezing over Theodor Sanders

Op 7 november werd in het torentje van het voormalige Badhotel door de auteur Arjan den Boer zelf een lezing gehouden over zijn boek "Theodor Sanders, de vergeten compagnon van Berlage". Samen waren zij de architecten van het Badhotel. Dat maakte het extra leuk om die lezing in dat torentje te kunnen organiseren.

Er was zoveel belangstelling dat er een tweede lezing is gehouden, die ook snel volgeboekt raakte.

Het boek is de moeite waard: het gaat in op het werk van de architect Sanders en plaatst dat in het brede kader van de tijd waarin Sanders leefde. Het is natuurlijk te koop, en het ligt ook ter inzage in de oudheidkamer.

9 oktober: Excursie naar Elburg

Historische Vereniging Soest/Soesterberg en Historische Kring Baerne gingen gezamenlijk op pad. Een verslag van de excursie kunt u lezen in de Nieuwsbrief van november. Hierbij een foto ter illustratie.

Deelnemers luisteren naar de toelichting van de gids tijdens de rondleiding door Elburg.

Correctie bij foto Dalhof (Sytze Greidanus, hofarts)

Het adres moet zijn Dalweg 18, en niet Dalweg 8

In het artikel over het leven van Sytze Greidanus is het huisnummer van het huis waar hij woonde, Villa Dalhof, overgenomen zoals dat op de afbeelding zelf staat, dat is echter niet juist. Zie hieronder de mail van Willemijn Booy die de redactie ontving, met hierbij aan haar vriendelijke dank voor de opmerking over de foutieve opname: Hiermee is het in de afbeelding opgenomen onderschrift van de foto nog niet aangepast, en is er helaas nog geen garantie dat er niet toch opnieuw dezelfde vergissing wordt gemaakt.

Helaas staat in de laatste Baerne in jouw artikel over Dr. Greidanus wat betreft het adres van villa Dalhof een hardnekkige fout.

Het adres is Dalweg 18 (en niet 8).

In Baerne 2009, nr. 4, p.10 en 11 in mijn artikel over de geschiedenis van hotel Zeiler kan je vinden hoe ik daar aan kom.

En zie daarvoor de [noten 3 en 4](#) op p. 12

Het huis lag tussen de Veldstraat en de Dalweg (en niet de Kerkstraat).

Je kan zien dat er op die plek nieuwe huizen gekomen zijn.

Dat huisnummer staat dus fout op die foto.

En omdat dat niet klopte ben ik daarvoor toen naar Amersfoort gegaan.

Wil je dit rechtzetten in de volgende Baerne, anders gaat het een eigen leven leiden.

Agenda

18 december 2024 – 6 januari 2025
Kerststallenroute Baarn

3 januari 2025 van 16.00 tot 18.00 uur
Nieuwjaarsreceptie in oudheidkamer van de Historische Kring Baerne, Hoofdstraat 1

Kijk voor de actuele informatie op de website www.historischekringbaerne.nl of gebruik de QR-code

Nieuwe vrijwilligers zijn altijd welkom!

Neem voor meer informatie contact op met de voorzitter (via voorzitter@historischekringbaerne.nl)

Aanmelden voor nieuwsbrief?

Iedere maand wordt de digitale Nieuwsbrief verstuurd, met de laatste nieuwtjes en weetjes.

Krijgt u hem niet en wilt u hem wel ontvangen?

Stuur dan uw emailadres naar ledenadministratie@historischekringbaerne.nl

COLOFON

Baerne is een kwartaaluitgave van de Historische Kring Baerne.

Oplage: 850 ex.

Vormgeving en druk:

De Bunschoter, Bunschoten.

Redactie

Mariette van Oosterwijk Bruyn

E redactie@historischekringbaerne.nl

Historische Kring Baerne

(Opgericht in 1974)

Postadres: Postbus 326,

3740AH Baarn

E info@historischekringbaerne.nl

I www.historischekringbaerne.nl

Bezoekadres:

Oudheidkamer, Hoofdstraat 1A, 3741AC Baarn.

T (035) 54 303 77.

E oudheidkamer@historischekringbaerne.nl

Openingstijden:

wo 14:00-16:00 uur, za 11:00-13:00 uur en op afspraak. Ingang via Bibliotheek, souterrain (lift aanwezig).

Ledenadministratie:

Mw. Anja van Gelder

E ledenadministratie@historischekringbaerne.nl

Lidmaatschap:

Vanaf 2025 en per adres € 22,50.

Rekeningnummer NL18 INGB 0004 1921 33 ten name van de Historische Kring Baerne te Baarn.

Leden ontvangen gratis het kwartaalblad Baerne en hebben gratis toegang tot de lezingen.

(Buiten Baarn wordt een bijdrage van €15,00 voor de verzendkosten gevraagd, te voldoen tegelijk met de jaarlijkse contributie.)

Verkoopadressen Baerne:

Oudheidkamer, Hoofdstraat 1A, Baarn (tijdens openingsuren); Bruna, Laanstraat 22, Baarn.
Verkoopprijs: €4,00.

Dagelijks bestuur:

Mw. Petra Spigt (voorzitter)

M 06 5332 1504

Dhr. Klaas Boer (secretaris)

M 06 2428 7109

Dhr. John Boers (penningmeester)

M 06 8362 2391

Algemeen bestuur:

Mw. Ans van Egdom

(werkgroep Communicatie)

M 06 2535 3423

Dhr. Taco Hofstra

(werkgroep Oude begraafplaats)

T (035) 53 115 15

Mw. Lisette Kuizinga-Claassens

(werkgroep Oudheidkamer)

T (035) 54 203 72

Dhr. Jan van der Laan

(werkgroep Archeologie;

werkgroep genealogie)

M: 06 3760 1106

Mw. Mariette van Oosterwijk Bruyn

(redactie Baerne)

M 06 2126 4043

Erelid

Mw. P.H. Kuijt-Smit

De Historische Kring Baerne is aangemerkt als culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Giften aan een culturele ANBI kunt u voor 125% aftrekken

van de inkomsten- of vennootschapsbelasting. Een erkende ANBI betaalt geen successierechten of schenkingsrechten, uw schenkingen of legaten komen dus volledig ten goede aan de instelling.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. De redactie heeft er naar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de redactie wenden.

Inruilactie

Alles om te printen vind je bij Bruna

Bruna heeft een ruim assortiment huiskmerk en merk cartridges.

*Lever uw oude cartridge in en krijg €1.- korting op een nieuwe.

Bruna
Laanstraat 32
3743 BG Baarn
www.bruna.nl

blij met **bruna**

RUG

& GEZONDHEIDS
CENTRUM BAARN

Plataanlaan 5
3741 WE Baarn
035 - 54 11 346
www.rugeba.nl

- ✓ Rugcentrum
- ✓ Fysiotherapie
- ✓ Podotherapie
- ✓ Haptotherapie
- ✓ Mindfulness
- ✓ Shockwave therapie
- ✓ Chiropractie
- ✓ Schouderkliniek
- ✓ Mensendieck Cesar
- ✓ Voeding- en Leefstijlcoach
- ✓ Sportmassage
- ✓ Pilates en Training

Specialisten in bewegen

Ruime openingstijden,
contracten met alle verzekeraars,
verwijzing niet noodzakelijk